

Sygn. akt IV Ua 29/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Koronowski

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2021 r. w Elblągu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 8 kwietnia 2020r., znak (...)

o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt IV U 228/20

1. na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc pomija wnioskowany przez organ rentowy dowód z opinii biegłego neurologa w nowej osobie;
2. oddała apelację.

Sygn. akt IV Ua 29/21

UZASADNIENIE

Ubezpieczona M. K. wniosła odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z 8 kwietnia 2020 r. znak: (...), na mocy której odmówiono jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia (...) z powodu ustalenia, że skarżąca nie doznała stałego, ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Ubezpieczona wniosła o przyznanie jej prawa do spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2021r. w sprawie IV U 228/20 Sąd Rejonowy w Elblągu w pkt. I. na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego neurologa oraz w pkt. II. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej M. K. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 24 lipca 2019r. w wysokości odpowiadającej 5% długotrwałego uszczerbkowi na zdrowiu.

Sąd ten oparł się na następujących ustaleniach i wnioskach:

W dniu (...)r. skarżąca M. K. uległa wypadkowi przy pracy.

W wyniku tego wypadku skarżąca doznała stłuczenia prawego barku oraz stłuczenia prawego nadgarstka. Obrażenia barku wygoiły się, nie powodując u ubezpieczonej uszczerbku na zdrowiu. Z kolei stłuczenie prawego nadgarstka

skutkowało uszkodzeniem prawego nerwu pośrodkowego w dystalnej części w stopniu lekkim. Powyższy uraz skutkowało doznaniem przez skarżącą długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%.

W ocenie Sądu Rejonowego odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd I instancji oparł się na dokumentacji medycznej skarżącej, znajdującej się w aktach rentowych oraz w aktach sprawy. Dokumentacja ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, a Sąd Rejonowy również nie znalazł podstaw, by odmówić jej wiarygodności. Nadto Sąd I instancji oparł się na opiniach biegłych sądowych.

Fakt, iż skarżąca uległa wypadkowi przy pracy w dniu (...), jak zaznaczył Sąd Rejonowy, był bezsporny między stronami. Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy w wyniku przedmiotowego wypadku skarżąca doznała stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a jeśli tak, to w jakiej wysokości.

Sąd I instancji podkreślił, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1205; dalej: ustawa wypadkowa) – ubezpieconemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się zaś takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (art. 11 ust. 1 i 2 ustawy wypadkowej).

W myśl zaś art. 12 ust. 1 ww. ustawy jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1.

Dokonując ustaleń faktycznych w spornym zakresie, konieczne było zasięgnięcie wiedzy specjalnej z zakresu medycyny. Stąd, na podstawie art. 278 § 1 kpc, Sąd Rejonowy dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłych sądowych neurologa oraz ortopedy.

Biegły sądowy ortopeda stwierdził konieczność wykonania przez skarżącą badania przewodnictwa nerwowego prawej ręki. Po wykonaniu przez odwołującą przedmiotowego badania biegły wydał opinię, w której stwierdził, że w wyniku wypadku przy pracy z 24 lipca 2019r. skarżąca doznała stłuczenia prawego barku oraz stłuczenia prawego nadgarstka. Biegły wskazał, że obrażenia barku wygoiły się nie powodując uszczerbku na zdrowiu. Z kolei stłuczenie prawego nadgarstka skutkowało powstaniem zespołu cieśni nadgarstka. W badaniu bezpośrednim biegły odnotował bolesność w tabakierce anatomicznej. Biegły podał, że zaburzenie funkcji prawego nerwu pośrodkowego (w opinii wskazano nerw „łokciowy” jednak była to omyłka pisarska – uwagi do opinii biegłego ortopedy w opinii biegłego neurologa) w postaci niewielkiego uszkodzenia włókien czuciowych kwalifikuje się jako długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5% zgodnie z pkt 181 j załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2020r., poz. 233; dalej: rozporządzenie).

Biegły sądowy neurolog potwierdził ustalenia biegłego ortopedy. Podał, że wykonane przez skarżącą badanie przewodnictwa nerwowego prawej ręki wykazało uszkodzenie prawego nerwu pośrodkowego w dystalnej części w lekkim stopniu. W badaniu bezpośrednim biegły stwierdził istnienie zaburzeń czucia prawej ręki w obszarze unerwienia nerwu pośrodkowego. Biegły ustalił, że w wyniku wypadku przy pracy z 24 lipca 2019r. skarżąca doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% zgodnie z pkt 181 j załącznika do ww. rozporządzenia. W ocenie biegłego odwołująca doznała urazu prawego nadgarstka skutkującego uszkodzeniem prawego nerwu pośrodkowego. Uszkodzenie to biegły ocenił jako lekkie, nie upośledzające istotnie sprawności manualnych prawej ręki, co przekłada się na procentową wysokość doznanego uszczerbku w skali od 5 do 25%.

Organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do obu ww. opinii, wnioskując jednocześnie o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego ortopedy w nowej osobie, a nadto o wydanie opinii uzupełniającej przez biegłego neurologa. Pozwany zarzucił obu biegłym, iż wskazana przez nich pozycja 181 j załącznika do rozporządzenia została przez nich zastosowana nieprawidłowo, ponieważ pozycja ta dotyczy uszkodzeń nerwów obwodowych, których następstwem są porażenia lub niedowłady nerwów obwodowych. Żaden z biegłych nie stwierdził zaś występowania niedowładu, czy porażenia prawej kończyny górnej skarżącej.

W ocenie Sądu I instancji zgłoszone przez organ zastrzeżenia były jednak bezpodstawne, gdyż pozycja 181 j załącznika do rozporządzenia dotyczy „częściowego lub całkowitego uszkodzenia nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka w zależności od stopnia zaburzeń”. Pozycja ta wskazuje zatem literalnie na szeroko pojęte „uszkodzenie nerwu” i takie też rozpoznanie zostało postawione konsekwentnie przez obu biegłych.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozycja 181 j doprecyzowuje, jakiego rodzaju uszczerbek na zdrowiu kwalifikuje do dokonania oceny wielkości procentowej, wskazując ogólnie, że dotyczyć to będzie stwierdzenia: „Uszkodzenia częściowego lub całkowitego - w zależności od stopnia zaburzeń - nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka”.

Przez porażenie nerwu należy rozumieć każde jego uszkodzenie, dające jakieś negatywne konsekwencje.

W odniesieniu do nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka, biegli stwierdzili, że takie uszkodzenie u ubezpieczonej występuje, powoduje zaburzenia czucia prawej ręki w obszarze unerwienia nerwu pośrodkowego. Takie rozpoznanie (potwierdzone zresztą badaniem przewodnictwa nerwowego) zdaniem Sądu I instancji wypełnia opis przedstawiony w pozycji 181 j. Biegli stwierdzili, że stopień tego porażenia (uszkodzenia nerwu) ma charakter lekki, stąd zastosowali najniższą możliwą wartość uszczerbkową przewidzianą pod tą pozycją. Tym samym w ocenie Sądu meriti ich opinia w pełni odpowiada warunkom opisanym w art. 285 kpc.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy pominął, na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc, zgłoszony przez organ rentowy wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego neurologa, jako zmierzający jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd I instancji pominął również na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc wniosek pozwanego o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego ortopedy w nowej osobie. Sąd Rejonowy zaznaczył, że pozwany nie przedstawił bowiem żadnej argumentacji, która podważałaby fachowość, czy rzeczowość sporządzonej przez biegłego opinii. Zwłaszcza przedstawiony w zastrzeżeniach z 23 listopada 2020r. zarzut, że biegły dokonał oceny uszczerbku na zdrowiu skarżącej, powołując się na uszkodzenia o charakterze neurologicznym, a nie ortopedycznym, jest bez znaczenia, skoro brak było uszkodzeń narządu ruchu skarżącej o charakterze ortopedycznym, a dokonana przez ortopedę ocena uszczerbku z poz. 181 j załącznika do rozporządzenia została w całości potwierdzona przez biegłego neurologa.

W tym miejscu Sąd I instancji podkreślił, że samo niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia dyskwalifikacji tej opinii, a tym bardziej powołania nowego biegłego sądowego. Zgodnie bowiem z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego „nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 kpc. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974r. II CR 817/73, Lex nr 7404, por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 1998r., II UKN 220/98 OSNAP 1999/18/597).

Sąd I instancji w pełni podzielił wyrażone wyżej stanowisko. Z tych względów oceniając złożoną przez biegłego ortopedę opinię jako wyczerpującą i wyjaśniającą w stopniu wystarczającym okoliczności istotne dla sprawy, Sąd Rejonowy uznał, że brak było podstaw by uwzględnić zgłoszony przez organ rentowy wniosek o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii innego biegłego sądowego ortopedy.

Sąd Rejonowy wskazał, iż dowód z opinii biegłego podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 kpc, na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, nr 4, poz. 64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002r., V CKN 1354/00, Lex, nr 77046) Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia (por. orz. Sądu Najwyższego z 19 grudnia 1990r., I PR 148/90, LexPolonica nr 326256, OSP 1991, nr 11-12, poz. 300).

W świetle powyższego należy wskazać, iż Sąd I instancji ocenił wydane przez obu biegłych opinie jako rzetelne i wyczerpujące. Zdaniem Sądu meriti, biegli racjonalnie przedstawili założenia przyjęte na potrzeby sporządzonych przez siebie opinii oraz tok swojego rozumowania, a także odpowiedzieli precyzyjnie na pytania postawione w tezie dowodowej. Obie opinie przedstawiały jednoznaczne i spójne wnioski, wydane zostały na podstawie wskazanych przez Sąd Rejonowy przesłanek, po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej, na podstawie całokształtu zgromadzonej dokumentacji medycznej. Zgłoszone zaś przez pozwanego zarzuty nie mogły zostać uznane za zasadne. Ostatecznie skutkowało to przyjęciem przez Sąd I instancji wniosków zawartych w opiniach za własne i uczynieniem ich podstawą ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszym postępowaniu.

W tym stanie rzeczy, dochodząc do przekonania, że w wyniku wypadku przy pracy z dnia 24 lipca 2019r. skarżąca doznała uszkodzenia prawego nerwu pośrodkowego skutkującego długotrwałym uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%, Sąd Rejonowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego wniósł organ rentowy, zaskarżając ww. wyrok w pkt. II. i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 kpc poprzez niewszechstronną ocenę materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu za miarodajną wadliwych opinii biegłych ortopedy i neurologa, albowiem niedostatecznie uzasadnionych i wyprowadzających wnioski niezgodne z rozporządzeniem, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego polegającym na przyjęciu, że ubezpieczona na skutek wypadku przy pracy, któremu uległa w dniu 24 lipca 2019r., doznała uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%;
2. naruszenie prawa procesowego tj. art. 235 § 1 pkt 5 kpc w zw. z art. 227 kpc w zw. z art. 278 i art. 286 kpc, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, polegające na niezasadnym pominięciu wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego neurologa, pomimo wykazania przez pozwanego, że opinia tego biegłego jest wadliwa, gdyż klasyfikuje uszczerbek na zdrowiu niezgodnie z rozporządzeniem i nie zawiera dostatecznego uzasadnienia zawartych w niej wniosków;
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 1 w zw. z art 11 ust. 1 i 3 ustawy wypadkowej poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że wnioskodawczyni przysługuje prawo jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy pomimo nie ustalenia w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczona doznała uszczerbku na zdrowiu w wyniku tego wypadku.

W oparciu o powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, polegające na oddaleniu odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na podstawie art. 380 kpc w zw. z art. 162 § 1 i 3 kpc pozwany wniósł ponadto o rozpoznanie postanowienia Sądu I instancji wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 marca 2021r., zawartego w punkcie I wyroku, nie podlegającego zaskarżeniu w drodze zażalenia, a mającego wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. postanowienia o oddaleniu wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego neurologa oraz o dopuszczenie

i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego neurologa w innej osobie na fakt nie wystąpienia u ubezpieczonej uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy z dnia 24 lipca 2019r.

Uzasadniając swoje stanowisko, organ rentowy wskazał, że biegły ortopeda, po uprzednim zleceniu badania przewodnictwa nerwowego stwierdził, że ubezpieczona doznała uszczerbku na zdrowiu. W ocenie tego biegłego u ubezpieczonej na skutek urazu doszło do powstania cieśni prawego nadgarstka, przy czym zakwalifikował uraz jako zaburzenie funkcji nerwu łokciowego w postaci niewielkiego uszkodzenia włókien czuciowych wg pkt 181 j tabeli uszczerbkowej, oceniając wielkość upośledzenia na 5%. Pozwany zaznaczył, że opinia ta okazała się wadliwa, albowiem biegły ortopeda wypowiedział się o uszczerbku na zdrowiu, wykraczając poza swoją specjalizację. Nie ulegało bowiem wątpliwości, że stwierdzony uszczerbek wynika z przyczyn neurologicznych, a nie ortopedycznych, nadto biegły wypowiedział się o stłuczeniu, a nie skręceniu nadgarstka, jak również wskazał na uszkodzenie nerwu łokciowego.

Uwzględniając zastrzeżenia organu rentowego Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego neurologa, który w opinii sporządzonej dnia (...), wyraźnie zasugerował się opinią biegłego ortopedy, nie tylko tłumacząc błędną kwalifikację uszkodzonego nerwu „błędem drukarskim”, ale ustalając również 5% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z poz. 181 j tabeli uszczerbkowej, bez dostatecznego uzasadnienia takiej oceny, przy stwierdzeniu wyłącznie lekkiego uszkodzenia nerwu pośrodkowego.

Organ rentowy podkreślił, że zakwalifikowanie uszczerbku na zdrowiu z ww. pozycji 181 j załącznika do rozporządzenia wymaga stwierdzenia porażenia lub niedowładu poszczególnych nerwu obwodowego (zgodnie z punktem N rozporządzenia zatytułowanym „Porażenia lub niedowłady nerwów obwodowych”, w którym znajduje się pozycja 181 j).

Niedowład zaś, co istotne, objawia się znacznie utrudnioną ruchomością, natomiast porażenie – całkowitym brakiem ruchomości kończyny. Biegły zaś wyraźnie wskazał, że „czynność chwytna została zachowana, ruchomość czynna i bierna pełna, objaw T., P. nieobecny, próby zbornościowe prawidłowe, próba R. prawidłowa”.

Skoro zatem w przypadku ubezpieczonej nie stwierdzono porażenia ani niedowładu, a jedynie lekkie uszkodzenie nerwu, to nie ulega wątpliwości, iż dokonana kwalifikacja uszczerbku na zdrowiu nie została dokonana w sposób prawidłowy.

Pozwany zauważył, że dowód z opinii podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 kpc. Wprawdzie w orzecznictwie wskazuje się, że opinia nie może podlegać ocenie sądu w warstwie dotyczącej przedstawionych poglądów naukowych lub dotyczących wiedzy specjalistycznej, niemniej ocenie podlega zgodność z materiałem procesowym przyjętych założeń faktycznych, podstawy metodologiczne, transparentność, kompletność, spójność wyводу i wreszcie zgodność wniosków opinii z zasadami logiki, wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000r., I CKN 1170/98, LEX nr 46096).

Ponadto organ rentowy wskazał również, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, na podstawie art. 286 k.p.c. sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii biegłych, którzy wydawali już opinie w sprawie, lub - z opinii dalszych biegłych, gdy zachodzi taka potrzeba, a w szczególności, gdy przeprowadzona już opinia (bądź opinie) zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna (por. wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2016r., III UK 195/15 (LEX nr 2155187)).

Wobec powyższego, jak zaznaczył organ rentowy, nie uwzględniając zarzutów pozwanego i nie dopuszczając dowodu z opinii uzupełniającej biegłego, Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia 235² § 1 pkt 5 kpc w zw. z art. 227 kpc w zw. z art. 278 i art. 286 kpc poprzez niezasadne pominięcie wniosku dowodowego pozwanego niezbędnego do ustalenia wszystkich istotnych okoliczności w sprawie. W związku z powyższym, organ rentowy wskazał, że na obecnym etapie postępowania zasadnym jest wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurologa w innej osobie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 kpc, sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008r., sygn. akt, OSN 2008/6/55). Tym samym sąd II instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie formą zaskarżenia. Usytuowanie sądu II instancji, jako sądu ad meritum oznacza więc – w granicach wniesionej apelacji – powinność Sądu rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonania jego własnej samodzielnej oceny prawnej.

W konkluzji powyższych uwag oraz zarzutów apelacyjnych pozwanego Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 8 czerwca 2021r. dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego neurologa J. S. celem wyjaśnienia, czy w wyniku wypadku przy pracy z dnia(...) doszło u ubezpieczonej do uszkodzenia włókien ruchowych prawego nerwu pośrodkowego jeżeli tak, to na czym polega to uszkodzenie i jakie są jego objawy jeżeli nie, to czy mimo to zachodzi podstawa do przyjęcia, że doszło u ubezpieczonej do niedowładu nerwu.

Biegły neurolog wskazał, że zgadza się ze stanowiskiem pozwanego, że powodem ustalenia przez biegłego uszczerbku na zdrowiu jest uszkodzenie nerwu pośrodkowego prawego. Natomiast zarzut pozwanego dotyczy semantyki stosowanej w załączniku do rozporządzenia. Biegły wskazał, że zastosował przy ocenie uszczerbku na zdrowiu poz. 181 pkt j (uszkodzenie częściowe lub całkowite) w zależności od stopnia zaburzeń, w rozpoznaniu zapisał zgodnie z pozycją 181 – uszkodzenie pourazowe nerwu. Tytuł porażenia lub niedowładu poszczególnych nerwów obwodowych odnosi się do pkt N załącznika. Biegły wskazał, że pozwany nie wziął pod uwagę, że pkt N załącznika odnosi się również do poz. 182 czyli do kaudalgii, tj. do dolegliwości wynikających z uszkodzenia włókien czuciowych nerwów obwodowych. Zdaniem biegłego, autor załącznika miał na uwadze również włókna czuciowe nerwów obwodowych. Jeżeli nie to wówczas uszkodzenie nerwów czuciowych lub włókien czuciowych w nerwach czuciowo – ruchowych nie powoduje uszczerbku na zdrowiu. Nadto biegły podał, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie § 8 pkt 3 wskazanego rozporządzenia. W końcowej części opinii biegły wywiódł, że u ubezpieczonej doszło do uszkodzenia nerwu promieniowego, semantyka tego rozpoznania jest zgodna z zapisami załącznika do rozporządzenia, czyli do pozycji 181. Objawy uszkodzenia włókien czuciowych nerwu promieniowego skarżące są obecne w zapisie badania przedmiotowego opinii z dnia 29 stycznia 2021r.

Organ rentowy zgłosił zarzuty do ww. opinii i jednocześnie w oparciu o wskazane zastrzeżenia wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego neurologa. Pozwany zaznaczył, że tabela uszczerbkowa poz. 181 dotyczy izolowanych uszkodzeń nerwów obwodowych, których następstwem są porażenia lub niedowłady nerwów obwodowych. Natomiast zgodnie z badaniem przewodnictwa nerwowego prawego nerwu pośrodkowego (wykonanym pół r. po wydaniu zaskarżonej decyzji), w przypadku ubezpieczonej nie doszło ani do niedowładu ani do porażenia nerwu pośrodkowego, gdyż uszkodzone są jedynie włókna czuciowe. Potwierdza to opinia biegłego neurologa, w której biegły stwierdził pełną ruchomość prawej kończyny górnej bez niedowładu i tym bardziej bez porażenia. Zatem w ocenie pozwanego nie został spełniony ustawowy warunek do ustalenia u ubezpieczonej uszczerbku z pozycji 181 j. Pozwany wskazał także, że sekcja N stanowiąca nadrzędność nad punktami 181-182, wyraźnie zatytułowana jest „Porażenia i niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych”, a zarówno pojęcie „porażenia” jak i „niedowładu” są medycznie jasne i nieinterpretacyjne. Pozwany podniósł również, że Sąd Najwyższy w wydanych przez siebie orzeczeniach kilkakrotnie wskazywał, że zastosowanie § 8 pkt 3 rozporządzenia jest ściśle zawężone do sytuacji, w których ustawodawca nie uwzględnił sytuacji medycznej w załączniku. Tymczasem ustawodawca, uwzględniając

uszkodzenia nerwów obwodowych, celowo ograniczył je do następstw związanych z porażeniem tychże nerwów lub też niedowładami, jakie w wyniku uszkodzenia nerwów nastąpiły. Organ rentowy podkreślił, że opinia biegłego potwierdza, że u ubezpieczonej nie doszło do uszkodzenia nerwów ruchowych, tym samym brak jest podstaw do orzekania uszczerbku na zdrowiu w oparciu o załącznik do rozporządzenia z 18 grudnia 2002r.

Z apelacji oraz z zarzutów przedstawionych przez organ rentowy do opinii biegłego neurologa J. S. wynika, że pozwany kwestionuje ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny. W istocie apelujący zarzuca błąd w ustaleniach stanu faktycznego przez Sąd I instancji, wynikający z przyjęcia za miarodajne opinii biegłych ortopedy i neurologa, co miało skutkować błędnym ustaleniem, polegającym na przyjęciu, że ubezpieczona na skutek wyz dnia (...). doznała uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% oraz niesłusznym zastosowaniu przepisów art. 12 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 3 ustawy wypadkowej poprzez błędne przyjęcie, że skarżącej przysługuje prawo jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy pomimo nieustalenia w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczona doznała uszczerbku na zdrowiu w wyniku tego wypadku. W ocenie organu rentowego nie został spełniony ustawowy warunek do ustalenia u ubezpieczonej uszczerbku z pozycji 181 j tabeli uszczerbkowej.

Sąd Okręgowy nie podziela tak sformułowanego zarzutu. W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Rejonowy poczynił ustalenia i rozważania, którym to – w świetle opinii uzupełniającej biegłego neurologa – nie sposób przypisać braku logiki czy wyjścia poza zasady doświadczenia życiowego. Przepis art. 233 § 1 kpc, regulujący kwestię zasad swobodnej oceny dowodów, uprawnia sąd do oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału sprawy. Z jednej zatem strony sąd orzekający uprawniony jest do oceny tychże dowodów według własnego przekonania, z drugiej natomiast sam jest zobowiązany do wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Uprawnienie sądu do oceny dowodów według własnego przekonania nie oznacza dowolności w tej ocenie. Poza sporem winno być, że dokonując tej oceny sąd nie może ignorować zasad logiki, osiągnięć nauki, doświadczenia czy też wyciągać wniosków nie wynikających z materiału dowodowego. Dopuszczenie się obrazy art. 233 § 1 kpc przez sąd może zatem polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki albo też na nie dokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważenia sprawy. Dokonana w sprawie przez Sąd meriti ocena dowodów nie narusza zasady wyrażonej w powyższym przepisie, ponieważ Sąd I instancji wyprowadził ze zgromadzonego materiału dowodowego wnioski, które są poprawne pod względem logicznym oraz zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Natomiast pozwany nie przedstawił zarzutów, które ostatecznie skutkowałyby uznaniem, że Sąd Rejonowy dopuścił się dowolności w ocenie dowodów. W szczególności opinia uzupełniająca biegłego neurologa potwierdza, że Sąd Rejonowy w sposób właściwy odczytał wnioski tego biegłego z opinii głównej. Również Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska organu rentowego, zgodnie z którym za doznany przez ubezpieczoną uszczerbek w postaci uszkodzenia włókien czuciowych, nie można przyznać odszkodowania, ponieważ nie jest on wymieniony w tabeli uszczerbkowej.

W załączniku do rozporządzenia pod poz. 181 j mieszczą się uszkodzenia częściowe lub całkowite, w zależności od stopnia zaburzeń nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka, za co ustawodawca przyznaje od 5% do 25% uszczerbku na zdrowiu w przypadku doznania uszczerbku prawego nadgarstka oraz od 5% do 15% uszczerbku na zdrowiu w przypadku doznania uszczerbku lewego nadgarstka. Natomiast sekcja N, w której zawarta jest ww. pozycja zatytułowana jest „Porażenia i niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych”. Nie oznacza to jednak, że w sytuacji porażenia włókien czuciowych nerwów obwodowych, brak jest podstaw do tego, by stwierdzić uszczerbek na zdrowiu, jak imputuje pozwany.

W niniejszej sprawie, wbrew twierdzeniom pozwanego, ma zastosowanie § 8 pkt 3 rozporządzenia, na który wskazał biegły neurolog w opinii uzupełniającej. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej. Dla przyznania odszkodowania w związku z uszczerbkiem na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy nie jest zatem konieczne, aby występujące u ubezpieczonej uszkodzenie włókien czuciowych prowadziło do niedowładu lub porażenia nerwu pośrodkowego. Wystarczy fakt wystąpienia uszczerbku, a już rolę

biegłego lekarza jest zakwalifikowanie tego uszczerbku pod właściwą pozycję tabeli albo wprost albo – jak w niniejszej sprawie, w przypadku braku odpowiedniej pozycji tabeli dla określenia danego uszczerbku na zdrowiu – w drodze analogii. Odnośnie sekcji N tabeli uszczerbkowej słusznie zresztą biegły neurolog wskazał, że gdyby nie było podstaw do jej stosowania również do uszkodzenia włókien czuciowych nerwów, to nie znalazłaby się w niej pozycja dotycząca kaulgii.

Biegły neurolog J. S. w pierwotnej opinii jednoznacznie wskazał, że ubezpieczona doznała w dniu (...) urazu prawego nadgarstka, w wyniku którego wystąpiło uszkodzenie prawego nerwu pośrodkowego, udokumentowane badaniem przewodnictwa nerwowego. Uszkodzenie, jak wskazał biegły, jest lekkiego stopnia, nie upośledza istotnie sprawności manualnej prawej ręki, dlatego biegły zakwalifikował ww. uszkodzenie nerwu pośrodkowego jako 5% uszczerbek na zdrowiu. W opinii uzupełniającej biegły podtrzymał dotychczasowe stanowisko i wskazał, że u skarżącej doszło do uszkodzenia nerwu promieniowego a semantyka tego rozpoznania jest zgodna z załącznikiem do rozporządzenia, czyli pozycji 181 j. Natomiast objawy uszkodzenia włókien czuciowych nerwu promieniowego skarżącej są obecne w zapisie badania przedmiotowego opinii z dnia 29 stycznia 2021r. Nadto opiniujący w sprawie na etapie postępowania przed Sądem Rejonowy, biegły ortopeda R. P. również wskazał, że stłuczenie prawego nadgarstka u ubezpieczonej, potwierdzone badaniem (...), skutkowało powstaniem zespołu cieśni nadgarstka. Zaburzenie funkcji prawego nerwu pośrodkowego w postaci niewielkiego uszkodzenia włókien czuciowych kwalifikuje się zgodnie z rozporządzeniem jako długotrwały uszczerbek na zdrowiu według pozycji 181 j i odpowiada 5% uszczerbkowi.

W ocenie Sądu z opinii tych wynikało więc jednoznacznie, że u skarżącej doszło do uszkodzenia nerwu promieniowego w postaci uszkodzenia włókien czuciowych, kwalifikowanego zgodnie z rozporządzeniem jako długotrwały uszczerbek na zdrowiu pod poz. 181 j. W przeciwnym wypadku uszkodzenie włókien czuciowych, które powodują u ubezpieczonej zaburzenia czucia prawej ręki w obszarze unerwienia nerwu pośrodkowego (upośledzenie czucia jest odczuwalne przez skarżącą i ujawnia się bólem, na co wskazał biegły ortopeda) nie powodowałyby żadnego uszczerbku na zdrowiu.

W świetle opinii uzupełniającej biegłego neurologa okazało się, że Sąd uzyskał od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego orzekania, nie było zatem potrzeby ponowienia dowodu z opinii biegłych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999r., II UKN 96/99, OSNAPiUS 2000 nr 23, poz. 869; z dnia 6 marca 1997r., II UKN 23/97, OSNAPiUS 1997 nr 23, poz. 476; z dnia 21 maja 1997r., II UKN 131/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 100; z dnia 18 września 1997r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 408). Zważyć należy, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z kolejnych biegłych, gdy opinia złożona w sprawie zawiera istotne braki, względnie też, gdy nie wyjaśnia wszystkich istotnych okoliczności, a taka sytuacja, zdaniem Sądu, w przedmiotowej sprawie nie zaistniała. Dlatego Sąd na podstawie art. 235² § pkt 5 kpc pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurologa w nowej osobie (pkt I. wyroku).

W świetle powyższych rozważań zarzuty apelacji są chybione, także w zakresie naruszenia przepisów prawa materialnego. Rozważania Sądu Rejonowego w omawianej kwestii są trafne i nie wymagają uzupełnienia. Ostateczna konkluzja Sądu I instancji, że w świetle rozporządzenia także uszkodzenia włókien czuciowych nerwów prowadzą do nabycia prawa do jednorazowego odszkodowania, jest trafna. Mając na uwadze i to, że nie ujawniły się również z urzędu żadne takie okoliczności, które mogłyby wskazywać, że zaskarżony wyrok nie odpowiada prawu, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc (pkt II. wyroku).